

K-vitamiinin merkitys vastasyntyneelle lapselle

Mihin K-vitamiinia tarvitaan?

K-vitamiini on välttämätön veren hyytymistekijöiden muodostamiselle ja normaalille veren hyytymiselle.

Miksi K-vitamiinin riittävän saannin varmistaminen on vastasyntyneellä erityisen tärkeää?

Vastasyntyneellä K-vitamiinivarastot ovat vähäiset, koska istukka läpäisee huonosti K-vitamiinia, rintamaito sisältää vain vähän K-vitamiinia ja vastasyntyneen suoliston bakteerikanta ei pysty tuottamaan riittävästi K-vitamiinia.

Mitä K-vitamiinin vähäisyys voi aiheuttaa lapselle?

K-vitamiinin vähäisyys voi aiheuttaa pian syntymän jälkeen tai ensimmäisten kuukausien aikana vakavan verenvuodon, joka tapahtuu tavallisesti aivoissa, mutta voi esiintyä myös sisäelimissä. Vastasyntyneen vakavat aivoverenvuodot voivat johtaa lapsen pysyvään vammautumiseen.

Miten K-vitamiinin antaminen vaikuttaa vakavan verenvuodon ilmaantumiseen?

K-vitamiini annettuna lihaksensisäisesti kerta-annoksena pian syntymän jälkeen käytännössä ehkäisee vakavan varhaisen verenvuodon. K-vitamiini voidaan annostella myös suun kautta useampana antokertana ensimmäisten viikkojen aikana, mutta tällöin teho ei ole yhtä hyvä kuin lihaksensisäisesti annettuna.

Liittyykö K-vitamiinin antamiseen haittavaikutuksia?

K-vitamiinia on annettu lihaksensisäisesti vastasyntyneille vakavan varhaisen verenvuodon ehkäisyyn 1950-luvulta lähtien. K-vitamiinin antaminen on turvallista, siihen ei liity lyhyt- tai pitkäkestoisia haittavaikutuksia.

K-vitamiinin antaminen perustuu aina vanhempien suostumukseen. Vastasyntyneiden hoitoon erikoistuneet lastenlääkärit suosittelevat K-vitamiinin antamista kaikille vastasyntyneille ensijaisesti lihaksensisäisesti ja toissijaisesti suun kautta annosteltuna. Synnytys sairaalassa annetaan tarvittaessa vanhemmille informaatiota K-vitamiinin merkityksestä vastasyntyneelle päätöksenteon tueksi.

22. joulukuuta 2023

Suomen Neonatologit –alajaoston hallitus, Suomen Lastenlääkäriyhdistys

Kirjallisuutta

1. Hand I, Noble L, Abrams S. Vitamin K and the Newborn Infant. *Pediatrics* 2022;149: e2021056036.
2. Jullien S. Vitamin K prophylaxis in newborns. *BMC Pediatr* 2021;21(Suppl 1):350.
3. Ng E, Loewy A. Guidelines for vitamin K prophylaxis in newborns. *Paediatr Child Health* 2018;23:394-402.